

Герлянд Тетяна Миколаївна,
*доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійної освіти
Національної академії педагогічних наук України*

ЕКООРІЄНТОВАНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ КОНЦЕПТ

Екологія в останні десятиліття є одним з найважливіших складових вітчизняної педагогічної науки, глибинний сенс і головна мета якої полягає у долученні людей до збереження довкілля. У побудові перспективи розвитку суспільства найбільш проблемними завжди виступають саме питання охорони навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів, захисту екологічних прав. Актуальною це питання, насамперед, виступає для майбутніх кваліфікованих фахівців, які є головними трансляторами робітничих цінностей у соціумі, а особливо як невід’ємна сторона їхньої професійної майстерності спеціаліста – випускника закладу професійної (професійно-технічної) освіти, одним із компонентів якої є екологічні знання, тобто уявлення про наслідки нераціонального використання природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища та ін., що відображають стратегії взаємодії особистості з природним середовищем. Однак цей процес не завжди має позитивний результат, оскільки залежить також від сформованості особистої самосвідомості, розвитку системи освіти, коли виникає необхідність оновлення організації навчання екологічного спрямування.

Загальновідомо, що одним з основних напрямів модернізації професійної (професійно-технічної) освіти в Україні є зміна методів і форм організації навчання, використання різноманітних його технологій, що забезпечують досягнення майбутніми кваліфікованими робітниками освітніх стандартів і формують нові якості (ключові компетентності) як у випускників, так і у викладачів.

На сучасному етапі спроби вдосконалення освітнього процесу в цьому аспекті виражаються у розробці та впровадженні нових екоорієнтованих педагогічних технологій. Під ними розуміють способи підвищення ефективності навчання, тобто таке проєктування освітнього процесу, яке має чітко заданий результат. Ефективність екологічної освіти багато в чому визначається готовністю викладачів до професійної діяльності, яка означає здатність вирішувати професійні завдання та проблеми, що виникають у реальних умовах освітнього процесу. З огляду на це, особлива роль відводиться використанню екоорієнтованих технологій в освітньому процесі та підвищенню професіоналізму викладачів на засадах оволодіння ними цими технологіями. Професійна компетентність викладачів, у свою чергу, базується на синтезі засвоєних екологічних, педагогічних та методичних знань, умінь, навичок, необхідних для вирішення професійних завдань.

Загальною метою проєктування екоорієнтованих педагогічних технологій є актуалізація когнітивних здібностей майбутніх кваліфікованих робітників з екологічних питань, мотивування свідомого ставлення до збереження довкілля, та закладання пріоритетів екологічної безпеки під час виконання професійної діяльності [1, с. 50].

Провідною метою екологічної підготовки викладачів є пролонговане у часі і конструктивне за змістом надання всебічної психолого-педагогічної, методичної допомоги та дидактичного забезпечення щодо здійснення екологічної освіти. У змісті такої підготовки можна виокремити два напрями: 1) підготовка викладачів екологічно орієнтованих дисциплін; 2) підготовка викладачів фахово орієнтованих дисциплін. Кожний з цих напрямів має свою специфіку, завдання, методи, але, у підсумку, обидва спрямовані на усвідомлення ролі кожного викладача у створенні системи моральних цінностей, формуванні гармонійних відносин, екоцентричного типу мислення, виховання почуття відповідальності у своїх учнів [2, с. 117].

Подальшого вивчення на сьогодні потребують теоретичні і методичні засади розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-

технічної) освіти до використання екоорієнтованих педагогічних технологій, вивчення досвіду їхнього використання у закладах професійної освіти та навчання в країнах Європейського Союзу.

Список використаної літератури

1. Кулалаєва Н. В. Екоорієнтовані педагогічні технології у підготовці майбутніх будівельників : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Екологічні засади збалансованого регіонального розвитку» (Івано-Франківськ, Україна, 10-11 травня 2016 р.). Івано-Франківськ : «Симфонія форте», 2016. С. 50–54.

2. Лук'янова Л. Б. Основи екології, методика екологізації фахових дисциплін: Навчально-методичний посібник для викладачів. Вид. 2-ге змінене і доповнене. Київ : ТОВ «ДСК – Центр». 210 с.